

Julkisten menojen hintaindeksi

2012, 4. vuosineljännes

Valtion menojen hintaindeksi nousi 2,6 ja kuntatalouden 2,0 prosenttia neljännellä neljänneksellä

Valtion menojen hintaindeksi nousi Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 2,6 prosenttia vuoden 2012 neljännellä neljänneksellä vuotta aiempaan verrattuna. Kuntatalouden hintaindeksi nousi 2,0 prosenttia vastaavana aikana.

Julkisten menojen hintaindeksi 2005=100, 4. neljännes 2012

Indeksi (2005=100)	Pisteluku ¹⁾	Muutos-% 2011–2012 ¹⁾	Muutos-% IV/2011–IV/2012 ¹⁾
Valtiontalous	121,2	3,2	2,6
Kuntatalous	123,7	2,9	2,0
Kunnat	123,3	2,9	1,7
Kuntayhtymät	124,8	3,2	2,4
Kuntien peruspalvelujen hintaindeksi	125,7	3,2	2,4

1) Ennakollinen

Valtion menojen hintaindeksin nousu johtui pääasiassa siirtomenojen sekä palkkojen ja muiden henkilöstömenojen kasvusta. Hintaindeksin nousuun vaikuttivat myös tavaroiden ja palvelujen kallistuminen sekä maksettujen eläkkeiden kasvu. Kuntatalouden menojen hintaindeksin nousuun vaikuttivat etenkin tavaroiden ja palvelujen hintojen nousu sekä henkilöstökustannusten kasvu. Kuntatalouden hintaindeksin nousua hillitsi erityisesti rahoitusmenojen aleneminen.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kuntatalous menolajeittain 2005=100.....	3
Liitetaulukko 2. Kuntatalous tehtäväalueittain 2005=100.....	3
Liitetaulukko 3. Valtiontalous menolajeittain 2005=100.....	4
Liitetaulukko 4. Valtiontalous hallinnonaloittain 2005=100.....	5
Tietojen tarkentuminen.....	6
Julkisten menojen hintaindeksin laatuseloste.....	7

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kuntatalous menolajeittain 2005=100

vuosineljännes, pisteluku	2011					2012				
	2011	I	II	III	IV	2012	I	II	III	IV
0 Yhteensä pl. liikelaitokset	120,4	118,5	120,2	121,1	121,6	124,0	123,9	124,0	123,9	124,0
1 Käyttökustannukset	120,9	119,1	120,8	121,6	122,1	124,8	124,6	124,8	124,9	125,1
11 Henkilöstökustannukset	123,1	121,1	122,9	124,0	124,2	127,1	127,0	127,1	127,2	127,3
111 Palkat ja palkkiot	124,0	122,1	123,9	125,0	125,2	128,3	128,1	128,2	128,3	128,5
112 Sosiaalivakuutusmaksut	120,0	118,1	119,9	120,9	121,2	123,6	123,5	123,5	123,6	123,8
113 Maksetut eläkkeet	113,5	113,5	113,5	113,5	113,5	117,6	117,6	117,6	117,6	117,6
12 Tavaroiden ja palvelujen ostot	120,3	118,6	120,2	120,8	121,6	124,2	123,9	124,1	124,2	124,5
121 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	118,7	117,6	118,8	118,6	120,0	122,0	121,7	121,7	121,9	122,6
122 Palvelujen ostot	120,6	118,8	120,4	121,3	121,9	124,6	124,3	124,6	124,7	124,9
13 Muut käyttökustannukset	119,0	117,5	118,9	119,5	119,9	122,6	122,1	122,6	122,7	123,0
132 Muut käyttökustannukset	119,0	117,5	118,9	119,5	119,9	122,6	122,1	122,6	122,7	123,0
14 Poistot ja arvonalentumiset	106,7	105,4	106,2	107,0	108,1	110,4	109,2	110,5	111,0	110,9
141 Poistot	106,7	105,4	106,2	107,0	108,1	110,4	109,2	110,5	111,0	110,9
2 Investointimenot	136,7	136,0	134,1	138,9	137,9	137,8	137,1	144,3	134,9	134,9
3 Rahoitusmenot	79,4	74,0	79,0	82,3	82,1	65,8	77,7	69,1	62,1	54,3
4 Liikelaitokset	117,3	115,7	117,2	117,8	118,5	120,1	120,3	120,1	120,0	120,0
SSS Yhteensä ml. liikelaitokset	120,1	118,3	119,9	120,8	121,3	123,6	123,6	123,7	123,6	123,7

Liitetaulukko 2. Kuntatalous tehtäväalueittain 2005=100

vuosineljännes, pisteluku	2011					2012				
	2011	I	II	III	IV	2012	I	II	III	IV
0 Yhteensä pl. liikelaitokset	120,4	118,5	120,2	121,1	121,6	124,0	123,9	124,0	123,9	124,0
11 Yleishallinto	121,2	119,2	120,9	121,9	122,5	125,1	125,0	125,1	125,1	125,3
12 Sosiaali- ja terveystoimi	121,1	119,3	121,0	121,8	122,4	125,1	124,9	125,0	125,1	125,3
121 Sosiaalitoimi	121,3	119,7	121,3	122,0	122,3	125,1	124,9	125,1	125,2	125,3
122 Terveydenhuolto	121,0	119,0	120,8	121,7	122,4	125,0	124,8	125,0	125,1	125,3
13 Opetus- ja kulttuuritoimi	120,0	118,2	119,9	120,8	121,3	123,6	123,4	123,6	123,6	123,8
131 Opetustoimi	120,3	118,5	120,2	121,1	121,5	123,9	123,7	123,9	123,9	124,1
132 Kulttuuritoimi	118,5	116,7	118,3	119,2	119,8	122,2	122,0	122,2	122,2	122,3
14 Muut palvelut	116,5	114,8	116,3	117,2	117,7	118,9	119,3	119,4	118,6	118,4
15 Liiketoiminta	117,8	116,2	117,5	118,5	119,1	120,5	120,7	121,0	120,3	120,2
4 Liikelaitokset	117,3	115,7	117,2	117,8	118,5	120,1	120,3	120,1	120,0	120,0
SSS Yhteensä ml. liikelaitokset	120,1	118,3	119,9	120,8	121,3	123,6	123,6	123,7	123,6	123,7

Liitetaulukko 3. Valtiontalous menolajeittain 2005=100

vuosineljännes, pisteluku	2011					2012				
	2011	I	II	III	IV	2012	I	II	III	IV
1 Kulutusmenot	119,2	118,2	119,1	119,5	119,9	122,9	121,9	123,0	123,2	123,5
11 Palkat ja muut henkilöstömenot	128,2	126,4	128,1	128,7	129,4	132,1	130,4	132,5	132,6	133,0
111 Palkat ja palkkiot	129,4	127,6	129,3	130,0	130,6	134,0	132,2	134,5	134,6	135,0
112 Sosiaalivakuutusmaksut	124,3	122,7	124,3	124,9	125,5	126,1	124,4	126,5	126,6	127,0
12 Maksetut eläkkeet	113,5	113,5	113,5	113,5	113,5	117,6	117,6	117,6	117,6	117,6
13 Tavarat ja palvelut	113,7	112,8	113,6	113,9	114,4	116,8	116,0	116,6	117,1	117,5
2 Siirtomenot	116,1	114,8	115,9	116,5	117,0	119,7	119,4	119,7	119,7	119,8
21 Siirtomenot kunnille ja kuntayhtymille	121,0	119,0	120,8	121,7	122,3	124,9	124,7	124,9	124,9	125,0
22 Siirtomenot elinkeinoelämälle	113,4	112,1	113,3	113,9	114,5	116,1	115,7	116,3	116,2	116,3
23 Siirtomenot kotitalouksille	110,6	110,2	110,5	110,7	110,9	114,2	113,9	114,2	114,3	114,4
24 Siirtomenot yleishyödyll. yhd.	121,3	119,5	121,2	122,0	122,5	125,1	124,6	125,1	125,2	125,3
25 Maksusuodet EU:lle	109,0	109,0	109,0	109,0	109,0	112,4	112,4	112,4	112,4	112,4
26 Siirtomenot ulkomaille	109,0	109,0	109,0	109,0	109,0	112,4	112,4	112,4	112,4	112,4
3 Reaalisijoitukset	122,8	120,3	122,5	123,6	124,8	128,6	128,3	128,7	128,6	128,9
4 Finanssisijoitukset	117,9	116,9	117,8	118,1	118,8	120,1	119,4	120,2	120,3	120,6
5 Muu menot	113,5	112,3	113,3	113,7	114,5	116,7	115,8	116,7	116,9	117,2
SSS YHTEENSÄ	117,2	116,0	117,1	117,6	118,1	120,9	120,3	120,9	121,0	121,2

Liitetaulukko 4. Valtiontalous hallinnonaloittain 2005=100

vuosineljännes, pisteluku	2011					2012				
	2011	I	II	III	IV	2012	I	II	III	IV
01 Yleinen hallinto	120,1	118,9	120,0	120,5	121,0	123,7	122,4	123,8	124,1	124,4
02 Ulkoasiainministeriö	113,5	113,1	113,5	113,6	113,7	117,2	116,8	117,2	117,3	117,4
03 Sisäasiainministeriö	120,3	118,4	120,1	120,9	121,8	124,8	123,3	125,1	125,3	125,6
031 Poliisi	120,1	118,1	119,8	120,7	121,6	124,8	123,3	125,1	125,3	125,6
032 Rajavartiolaitos	118,5	116,5	118,2	119,1	120,1	123,2	121,7	123,5	123,7	124,0
033 Muut	123,1	121,8	123,0	123,5	124,0	126,7	125,3	126,8	127,1	127,5
04 Puolustusministeriö	115,3	114,4	115,3	115,5	116,0	117,8	116,6	117,9	118,2	118,5
05 Valtiovarainministeriö	117,7	116,5	117,5	118,1	118,5	121,5	121,3	121,6	121,6	121,7
06 Opetusministeriö	118,6	116,9	118,5	119,2	119,7	122,1	121,6	122,2	122,3	122,5
061 Yliopistot, korkeakoulut	118,6	116,9	118,5	119,2	119,8	122,3	121,7	122,3	122,4	122,6
062 Opetusministeriö - muut	118,6	117,0	118,4	119,1	119,7	122,1	121,6	122,1	122,2	122,4
07 Maa- ja metsätalousministeriö	115,0	113,9	114,9	115,2	116,0	118,3	117,4	118,3	118,5	118,9
08 Liikenne- ja viestintäministeriö	126,3	124,1	126,1	127,1	128,1	131,6	131,0	131,7	131,6	132,1
09 Työ- ja elinkeinoministeriö	116,0	114,5	115,8	116,5	117,1	118,6	118,1	118,8	118,7	118,8
10 Sosiaali- ja terveysministeriö	111,3	110,9	111,3	111,4	111,6	115,0	114,7	115,0	115,1	115,2
11 Ympäristöministeriö	125,2	123,9	125,2	125,7	126,2	129,0	127,5	129,3	129,5	129,8
SSS YHTEENSÄ	117,2	116,0	117,1	117,6	118,1	120,9	120,3	120,9	121,0	121,2

Tietojen tarkentuminen

Tilaston tiedot ovat tarkentuneet alla olevan taulukon mukaisesti. Lisätietoja tietojen tarkentumisesta on laatuselosteen kohdassa 3.

Julkisten menojen hintaindeksien vuosimuutosten tarkentuminen¹⁾

Indeksi ja tilastonejännnes		Vuosimuutos (%)		Tarkentuminen (%-yks)
		Julkistus 8.2.2013 (%)	1. Julkistus (%)	
Valtiontalous	I/2012	3,7	3,6	0,1
	II/2012	3,2	3,3	-0,1
	III/2012	2,9	2,9	0,0
Kuntatalous	I/2012	4,5	4,6	-0,1
	II/2012	3,2	3,1	0,1
	III/2012	2,3	2,4	-0,1
Kuntien peruspalvelujen hintaindeksi	I/2012	4,6	4,7	-0,1
	II/2012	3,4	3,4	0,0
	III/2012	2,7	2,7	0,0

1) Tarkentuminen kuvaa uusimman ja ensimmäisen julkistuksen vuosimuutosprosenttien erotusta prosenttiyksiköissä. Ensimmäinen julkistus viittaa ajankohtaan, jolloin kyseisen tilastonejännneksen ennakkollinen tieto on ensimmäisen kerran julkaistu.

Julkisten menojen hintaindeksin laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Yhteenveto julkisten menojen hintaindeksin tietosisällöstä ja käyttötarkoituksesta

Julkisten menojen hintaindeksi sisältää pistelukuja valtiontalouden ja kuntatalouden menojen hintakehityksestä. Tilastoa käytetään hyväksi mm. valtion- ja kuntatalouden päätöksenteossa, kansantalouden tilinpidossa, erilaisissa sopimuksissa, tutkimuksissa ja muissa tilastoissa. Indeksien pistelukuja voidaan käyttää kiinteähintaisiin laskelmiin, kun arvioidaan ja vertaillaan julkisen talouden tulojen ja menojen volyymimuutoksia.

1.2 Tutkimuskohde ja tietolähteet

Julkisten menojen hintaindeksi (JMHI) mittaa valtiontalouden ja kuntatalouden menojen hintakehitystä perusajankohtaan verrattuna. Valtiontalouden indeksin painorakenne on vuoden 2008 valtion tilinpäätöksen mukainen. Kuntatalouden indeksin painot ovat kaikkien kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2008 tilinpäätösten summien mukaiset. Hintaseurannassa käytetään pääasiassa Tilastokeskuksen muita palkka-, hinta- ja kustannusindeksejä.

1.3 Käsitteet

Indeksin keskeiset käsitteet on määritelty Tilastokeskuksen käsitetietokannassa.

1.4 Luokitukset

Julkisten menojen hintaindeksi valtiontaloudelle lasketaan hallinnonaloittain ja menolajeittain ja vastaavasti kuntataloudelle indeksi lasketaan tehtäväalueittain ja menolajeittain. Kuntatalouden hintaindeksi jakaantuu kahteen erillisindeksiin, kuntiin ja kuntayhtymiin.

1.5 Lait ja asetukset, joihin tilaston laatiminen perustuu

Tilasto on kehitetty käyttäjäosapuolten tarpeesta ja sen tuotanto perustuu vapaaehtoisuuteen. Sidosryhmään on kuulunut asiantuntijoita Kuntaliitosta ja Valtionvarainministeriöstä.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Julkisten menojen hintaindeksi on kiinteäpainoinen indeksi, joka lasketaan Laspeyresin hintaindeksin mukaisesti. Indeksien laskenta vaatii perusvuoden painorakenteen lisäksi valittujen hyödykkeiden neljännesvuosittaisen hintaseurannan.

Valtionhallinnon painorakenne on saatu vuoden 2008 valtion keskuskirjanpidon aineistosta eli valtion tilinpäätösaineistosta. Aineistossa menot on luokiteltavissa budjetin pääluokan, luvun ja momentin sekä liikekirjanpidon tilin ja tiliviraston mukaan. Valtion hankintamenoihin vuodelle 2008 on lisätty arvonlisävero.

Kuntatalouden indeksin painona ovat kaikkien kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2008 tilinpäätöstietojen mukainen menojen summa. Kuntatalouden hintaindeksissä tavaroiden ja palvelujen hintaan sisältyy arvonlisävero. Tehtäväluokittaisissa indekseissä ovat mukana sisäiset vuokrat. Kokonaisindeksissä sisäisiä vuokria ei ole mukana. Investoinneista ovat mukana vain maanostot.

Menolajien hintakehitystä seurataan Tilastokeskuksen tuottamilla palkka-, hinta- ja kustannusindekseillä. Valmiiden indeksien lisäksi kerätään hinta- ja tariffitietoja mm. sosiaalivakuutusmaksuista, työeläkeindekseistä ja koroista.

JMHI -järjestelmän laadintaa ja uudistamista on selvitetty seuraavissa muistioissa: TK, Julkisten menojen hintaindeksit 1977=100, Käyttäjäopas, Muistio No 94, 21.6.1984; TK, Katsauksia 1997/5, Julkisten menojen hintaindeksi 1995=100, Helsinki 1997; TK, Menetelmäseloste, Julkisten menojen hintaindeksi 2000=100, lokakuu 2004 pdf. TK, Menetelmäseloste, Julkisten menojen hintaindeksi 2005=100, kuntatalous, valtiontalous sekä kuntien peruspalvelujen hintaindeksi (Kuphi).

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Indeksi kuvaa kattavasti julkisten menojen hintakehitystä. Tilastokeskuksen tuottamista palkka-, hinta- tai kustannusindekseistä on etsitty jokaiselle menolajille sitä luotettavasti kuvaavat indeksit. Monet indekseistä voivat olla epätarkkoja mittareita tietyillä aloilla, esimerkiksi investointikustannuksien mittaamisessa. Sen sijaan palkkaindeksien tiedot ovat varsin käyttökelpoisia. Näin saadaan hyvä kuva julkisten menojen kustannustasosta kunakin ajankohtana.

Julkisten menojen hintaindeksin laskemisessa käytetään pitkälti hyväksi Tilastokeskuksen tuottamia palkka-, hinta- ja kustannusindeksejä. Eniten indeksisarjoja poimitaan ansiotasoindeksistä, joka julkaistaan ennakkollisena. Ansiotasoindeksin ennakkollisuuden vuoksi myös julkisten menojen hintaindeksi on ennakkollinen. Pisteluvut tarkentuvat vuoden mittaan siten, että lopulliset tiedot julkistetaan pääsääntöisesti seuraavan vuoden toisen vuosineljänneksen julkistamisen yhteydessä. Vuosimuutosten tarkentuminen aikavälillä 2009–2011 on ollut keskimäärin 0,1 prosenttiyksikköä niin valtiontalouden ja kuntatalouden hintaindeksien kuin peruspalvelujen hintaindeksinkin (KUPHI) kohdalla.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Indeksit lasketaan neljännesvuosittain. Ne julkaistaan ennakkollisina tilaston kotisivulla ansiotasoindeksin valmistuttua n. 7 viikkoa neljänneksen päätyttyä. Indeksit ovat ennakkollisia kunnes ansiotasoindeksin tiedot ovat lopullisia.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Julkisten menojen hintaindeksin pisteluvut julkaistaan Pdf -julkaisuna tilaston omilla kotisivuilla. Aikasarjatiedot julkaistaan Tilastokeskuksen tilastotietojen itsepalvelujärjestelmässä (StatFin). Kaikki edellä mainitut palvelut ovat maksuttomia.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilaston kotisivuilla on laskettu joistakin pääryhmistä pitkän ajan indeksisarjoja vuodesta 1975 lähtien. Vanhojen indeksien pistelukuja on jatkettu (ketjutettu) aina uusimman julkisten menojen hintaindeksin muutoksia vastaavaksi.

7. Dokumentointi

Julkisten menojen hintaindekseihin liittyvää dokumentointia on saatavissa tilaston kotisivulta sekä indeksiä tuottavasta Tilastokeskuksen yksiköstä.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Hinnat ja kustannukset 2013

Lisätietoja

Matias Kempainen 09 1734 3564

Anne Piistari 09 1734 3487

Vastaava tilastojohtaja:

Leena Storgårds

kui.tilastokeskus@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Julkisten menojen hintaindeksi 2005=100. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-4505 (pdf)